

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Marcely Sedmíkové a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce: **Římskokatolická farnost – arciděkanství Jičín**, IČ 47474521, se sídlem Valdštejnovo náměstí 96, 506 01 Jičín, zast. JUDr. Dagmar Malou, advokátkou se sídlem Denisova 504, 506 01 Jičín, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, za účasti: **obec Staré Místo**, IČ 00578584, se sídlem Staré Místo 70, 506 01 Jičín, zast. JUDr. Zuzanou Kudynovou, advokátkou se sídlem Na Příkopech 64, 506 01 Jičín, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2014, č. j. 9990/UP/2014/Kov, t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I. **Obsah žaloby**

Žalobce podal u zdejšího soudu dne 8. 10. 2014 žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2014, č. j. 9990/UP/2014/Kov, kterým zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Jičín, stavebního úřadu, č. 92/2014, č. j. MuJc/2014/14571/SU/BrP, sp. zn. Výst.2014/13445/BrP ze dne 17. 5. 2014. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo dle § 135 odst. 2 zákona č.

183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), nařízeno vlastníkovu stavby, tedy žalobci, provedení nutných zabezpečovacích prací na hřbitovní zdi ve Starém Místě na pozemku p. č. 2 v k. ú. Staré Místo, která svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat, přičemž není nutné ji neodkladně odstranit.

Žalobce s tímto rozhodnutím žalovaného nesouhlasil. Uvedl, že prvoinstanční správní orgán stanovil ve svém rozhodnutí podmínky pro provedení nutných zabezpečovacích prací na základě stavebního zákona s podpůrným využitím správního řádu. Dle názoru žalobce není takový postup možný, neboť je nutné zohlednit i související právní předpisy, v tomto případě zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pohřebnictví“), který na uvedenou situaci dopadá. Již v odvolacím správním řízení uvedl, že je sice vlastníkem pozemkové parcely p. č. 2 - ostatní plocha (hřbitov s kamennou ohradní hřbitovní zdí) v k. ú. Staré Místo, nicméně vzhledem k tomu, že se jedná o veřejné pohřebiště dle zákona o pohřebnictví, je obec Staré Místo jakožto provozovatel povinna provádět správu a údržbu tohoto veřejného pohřebiště, tedy i opravu kamenné ohradní hřbitovní zdi jako součásti církevního pozemku. Dovodil tak z § 16 odst. 1 a § 18 odst. 1 zmiňovaného zákona.

Na podporu svých tvrzení odkázal dále na stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR ze dne 17. 10. 2013, dostupné na jeho webových stránkách, obsahující následující informaci:

„Společným aktem Státního úřadu pro věci církevní a MMH č. j. 11-061/11-29/4-1956 ze dne 29. 4. 1956 byla dnem 1. 1. 1957 převedena konfesní pohřebiště do správy bývalých národních výborů, dnes obecních úřadů. S přihlédnutím k nařízení MZ č. 8/1955 Sb., o pohřebnictví, vydalo bývalé MMH a Státní úřad pro věci církevní v dohodě s Ministerstvy financí a zdravotnictví ze dne 29. 4. 1956 instrukci s pokyny, dle kterých se převod správy hřbitovů řeší a uplatňuje. V čl. I. bodě 4 citované instrukce je uvedeno: „Vlastnické právo dosavadních vlastníků pohřebišť zůstává nezměněno, avšak péče o udržování pohřebiště dnem převzetí přechází do správy MNV.“

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR následně uzavřelo, že celé pohřebiště, které obec spravuje, musí také řádně udržovat a tedy i opravovat, včetně zdi kolem něj.

Z uvedeného stanoviska dle žalobce plyne, že pokud si církev, která vlastní hřbitov, jehož správa byla v roce 1957 převedena na tehdejší národní výbor, nepřevzala hřbitov do své péče a užívání, je povinností příslušné obce opravu hřbitovní zdi provést.

Závěrem navrhl, aby rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2014, č. j. 9990/UP/2014/Kov, a rozhodnutí Městského úřadu Jičín, stavebního úřadu, ze dne 17. 5. 2014, č. j. MuJc/2014/14571/SU/BrP, byla zrušena a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

II. Vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení k žalobě

Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul námitky žalobce a uvedl, že se se všemi vypořádal již v rozhodnutí o odvolání. Tím odkázal na žalované rozhodnutí a

správní úvahy tam obsažené, vč. odkazů na příslušná právní ustanovení, která ho vedla k zamítnutí odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Proto své rozhodnutí považoval za zákonné a navrhl zamítnutí žaloby.

V soudem stanovené lhůtě se jako osoba zúčastněná na řízení přihlásila obec Staré Místo, zároveň k věci podala své vyjádření. Žalobu považovala za nedůvodnou, neboť obě napadaná rozhodnutí shledala správnými. Nepochybným způsobem bylo zjištěno, že hřbitovní zeď ohrožuje svým technickým stavem zdraví a životy osob nebo zvířat a po právu tak bylo uloženo vlastníkovvi stavby provedení nutných zabezpečovacích oprav. Nesouhlasila s extenzivním výkladem stavebního zákona, ze kterého by vyplývalo, že nařídít tyto práce lze nejen vlastníkovvi stavby, ale také jinému, v tomto případě obci jakožto provozovateli. Správa a údržba pohřebiště v sobě nemůže zahrnovat i situaci, kdy je nutné rekonstruovat spadlou zeď. Taková činnost, která je vlastně obnovou věci, by měla být záležitostí vlastníka. Navíc ani ze zákonné definice pojmu „pohřebiště“ nelze dovodit, že by správa a údržba veřejného pohřebiště dopadala i na hřbitovní zeď. Obec Staré Místo předložila taktéž znalecký posudek znalce V. M. ze dne 6. 10. 2014, č. 2514-66/14, a uvedla, že dle něj jsou opravy a udržovací práce neúčinné až kontraproduktivní, neboť většina zdiva je staticky nestabilní, za hranicí fyzické životnosti. Byla doporučena radikální rekonstrukce, tedy vybudování nové ohradní zdi. Vyjádření Ministerstva pro místní rozvoj k závaznému výkladu jeho stanoviska, na nějž žalobce odkazuje, považovala za nadbytečné, protože výklad ani stanovisko není obecně závazným právním předpisem. Navrhla, aby žaloba byla zamítnuta a žalobci uloženo nahradit obci Staré Místo náklady řízení.

III. Skutkové a právní posouzení soudu

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., když k takovému postupu udělili žalobce i žalovaný výslovný souhlas. O věci usoudil následovně.

Z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů plyne, že stavební úřad nařídil vlastníkovvi stavby podle § 135 odst. 2 stavebního zákona provedení nutných zabezpečovacích prací na stavbě hřbitovní zdi na hřbitově ve Starém Místě na pozemku p. č. 2 v katastrálním území Staré Místo, která svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat, přičemž není nutné ji odstranit. K tomu stanovil podmínky pro provedení těchto prací s tím, že práce budou provedeny bezodkladně, nejpozději do 30. 6. 2014. Žalovaný doplnil, že podle § 154 odst. 1 písm. a) stavebního zákona je vlastník stavby povinen udržovat stavbu podle § 3 odst. 4 téhož zákona po celou dobu její existence. Výpisem z katastru nemovitostí bylo zjištěno, že výlučným vlastníkem pozemku p. č. 1 (zastavěná plocha a nádvoří) a pozemku p. č. 2 (ostatní plocha – hřbitov, urnový háj), na němž se stavba hřbitovní zdi nachází, obojí v katastrálním území Staré Místo, je Římskokatolická farnost - arciděkanství Jičín. Provedení prací proto bylo uloženo právě tomuto vlastníkovvi, protože nikomu jinému než vlastníkovvi stavby nelze provedení nutných zabezpečovacích prací nařídít. Povinnost provozovatele pohřebiště (obce Staré Místo) podle zákona o pohřebnictví nemůže mít na postup stavebního úřadu

s ohledem na § 135 odst. 2 stavebního zákona vliv. Je totiž výslovně stanoveno, že tyto práce se nařídí vlastníkovi stavby.

Předmětem sporu je tak otázka, zda může stavební úřad nařídít provedení zabezpečovacích prací dle § 135 odst. 2 stavebního zákona toliko vlastníkovi stavby nebo zda tak může učinit i ve vztahu k jiné osobě, v přezkoumávané věci k provozovateli veřejného pohřebiště.

Podle § 135 odst. 2 stavebního zákona stavební úřad nařídí vlastníkovi stavby provedení nutných zabezpečovacích prací, jestliže stavba svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat, není-li nutné ji neodkladně odstranit.

Dle krajského soudu uvedené ustanovení dává na shora nastolenou otázku jasnou odpověď. Tedy že uložení povinnosti provedení nutných zabezpečovacích prací musí směřovat vždy vůči vlastníkovi stavby. Krajský soud neshledal důvod, proč by shora citované ustanovení § 135 odst. 2 stavebního zákona mělo být vykládáno extenzivním způsobem. Je nutné si uvědomit, že k rozhodnutí o provedení nutných zabezpečovacích prací přistupuje stavební úřad za situace, kdy stavba svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat, tedy za situace, kdy je zpravidla nutné řešit nápravu technického stavu stavby neprodleně, aby se předešlo shora uvedeným následkům. Logickým se proto jeví, že povinnost provedení zabezpečovacích prací směřuje proti vlastníkovi stavby. Jeho identifikace, vzhledem ke skutečnosti že většina staveb je zapsána v katastru nemovitostí, totiž zpravidla nevyvolá větší potíže.

V rozporu s potřebou rychlého uložení povinnosti k provedení nutných zabezpečovacích prací by naopak byl takový výklad, který by vlastníkovi stavby umožnil se této povinnosti zprostit. A to například právě tvrzením, že povinnost starat se o technický stav stavby svědčí někomu jinému a to ať už z titulu vyplývajícího z obecně závazných předpisů (v přezkoumávané věci ze zákona o pohřebnictví) nebo z titulu smluvního. Lze si představit, že právě druhá z uvedených možností by pro vlastníky staveb otevřela poměrně velký prostor pro to, aby se svých povinností vyplývajících jim z vlastnického práva ve vztahu ke stavebnímu úřadu zbavili a snažili se je převést na někoho jiného. Stavebnímu úřadu by v takovém případě vyvstala povinnost zjišťovat, komu že vlastně náleží povinnost dotčenou stavbu spravovat namísto jejího vlastníka, což by mohlo uložení zabezpečovacích prací v praxi významně zkomplikovat, mnohdy i znemožnit. Takový výklad § 135 odst. 2 stavebního zákona by byl dle krajského soudu v rozporu se smyslem a významem tohoto ustanovení.

Krajský soud proto uzavírá, že je to vlastník stavby, komu je stavební úřad oprávněn (a současně povinen) uložit provedení nutných zabezpečovacích prací na této stavbě dle § 135 odst. 2 stavebního zákona. Pokud povinnost spravovat či provozovat stavbu svědčí jinému subjektu, ať už z obecně závazného právního předpisu či ze smluvního ujednání, jedná se o vztah mezi vlastníkem stavby a tímto subjektem, jehož obsah není povinen stavební úřad při uložení uvedené povinnosti vlastníkovi stavby nikterak zohledňovat. Právní povahu tohoto vztahu však již správnímu soudu v tomto řízení hodnotit či komentovat nepřísluší, neboť by tím mimo jiné přesahoval jeho předmět, kterým je posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí.

Na tomto závěru nebylo způsobilé ničeho změnit ani žalobcem zdůrazňované stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR ze dne 17. 10. 2013, které se sice vztahuje k problematice vlastnického práva k pohřebištím a jejich správě, ale toliko z pohledu některých ustanovení zákona o pohřebnictví bez toho, že by zohledňovalo rovněž příslušná ustanovení stavebního zákona.

Pokud jde o posuzovanou věc, nutno ještě zdůraznit, že žalobcem nebylo zpochybněno jeho vlastnické právo k předmětné stavbě, naopak žalobce se ke svému vlastnickému právu k ní, jakož i k pozemku p. č. 2 (ostatní plocha – hřbitov, urnový háj), na němž se stavba nachází, v souladu s obsahem listu vlastnictví č. 552, pro obec a katastrální území Staré Místo, hlásí. Žalobce nerozporoval ani stavebním úřadem zjištěný technický stav hřbitovní zdi a nutnost provedení zabezpečovacích prací.

Krajský soud tak neshledal, že by žalované správní rozhodnutí, jakož i jemu přecházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, byly vydány v rozporu se zákonem.

Protože žalobní námitce nepřisvědčil, nezbylo mu, než žalobu jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Ve věci měl úspěch žalovaný, ten však náhradu nákladů nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady v souvislosti se soudním řízením vznikly.

Náklady řízení nemohly být přiznány ani osobě zúčastněné na řízení. Dle § 60 odst. 5 s. ř. s. má totiž osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Žádná z takových situací však v projednávané věci nenastala.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 9. června 2015

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu